

CURIERUL AGRONOMIC

Foia Oficială a Asociațiunii Agricole a județului Someș.

Redactor :

Dr. ANDREI NAGY,
secretarul Asociațiunii.

Anunțuri se primesc.

Apare periodic. ≡ Membrii Asociațiunii îl primesc gratuit.
Taxa de membru a Asociațiunii Agricole din Jud. Someș.
Membrii fondatori 2000 Lei, membrii ordinari anual 80 Lei,
membrii extraordinari solvesc anual taxa de 20 Lei.

Translator :

IOAN VARNA

Editor :

Asociațiunea Agricolă.

Invitare.

Asociația Agricolă din județul Someș în 20
Aprilie 1928 (Vineri) la ora 11 a. m. va ține

Adunare generală

în localul oficial a Asociațiunii la care invit toți
membrii Asociațiunii.

Dej, la 20 Martie 1928.

Cont. Bela Bethlen (ss.)
vicepresident.

Obiecte :

1. Designarea verificătorilor.
2. Raportul Direcțiunii despre activitatea anului 1927.
3. Prezentarea socotelilor finală.
4. Prezentarea bugetului pe anul 1928.
5. Stabilirea taxelor de membri.
6. Alegerea prezidenției și membrilor din direcțiune pe șase ani.
7. Alegerea censorilor pentru socoteli.
8. Desbaterea propunerilor intrate cu 8 zile înainte de adunare.
9. Cuvântul de adio a Asociației către prezidentul cont. Bela Wass, care a dimisionat. Cuvântul de adio îl ține Dr. Antoniu Gogoman proprietar.

Cine va fi noul prezident al Asociațiunii?

Prezidentul iubit de toți cont. Wass Bela, care aceasta funcție o îndeplinește din 16 Aprilie 1905 și-a exprimat dorința, să fie absolvat în viitor de aceasta onoare. Aceasta hotărâre a sa fiind irrevocabilă, în 9 Februar am chemat la o sfătuire pe membrii, ca să-se ajungă la o înțelegere cu privire la persoane viitorului prezident. La aceasta consfătuire au luat parte personalitățile conducătoare a Asociației, și cu unanimitate au căzut de acord,

ca la funcția de prezident să-l candideze pe contele Bela Bethlen.

Contele Bela Bethlen este în puterea vrâstei, plin de energie și în mâinile lui vedem asigurat viitorul Asociațiunii noastre. Sârguința, cruțarea și dragostea lui față de Asociația noastră îl ridică între cei dintâii gospodari a județului nostru.

Rugăm pe toți membrii, ca în conformitate cu tradiția de 51 ani a Asociațiunii noastre să binevoiască a alege cu unanimitate de voturi pe prezident.

Ștefan Biro, Dr. Francisc Bene, Ioan Bota, Grigoriu Fekete, Albert Klein, Cont. Korniss Carol, Iuliu László, Ioan Lőrincz, Dr. Ioan Moldovan, Dr. Andrei Nagy, Eugen P. Podoaba membrii în direcțiune, **Dr. Victor Pop, Dr. Victor Mihali și Andrei Molnár** membrii al Asociațiunii, cași participanți ai adunării de candidare a prezidentului.

Să vorbim despre sămânța de trifoiu.

Trecutul. În județul Someș înainte de asta cu 30 de ani la domeniul contelui Zichy din Bața s'a cumpărat o mașină de călcat trifoiu. Cea dintâie încercare serioasă de producție se poate fixa pe acest timp, când locul îmblătitului l'a luat mașina pentru îmblătitul trifoiului. Peste 35 ani, în anul 1926 producția de trifoiu a județului nostru a fost 20 vagoane sămânță de trifoiu, care a făcut pe lângă prețul de 52 Lei la Kg. zece milioane patrusute de mii Lei. Nu poate zice nimeni despre gospodari că nu s'au străduit. În anul 1927 numai 7 vagoane de sămânță s'a produs. Aceasta cantitate este $\frac{1}{3}$ parte din produsul anului 1926. Din aceasta s'a vândut 4 vagoane, a cărui preț socotit cu 44 Lei de Kg. face un milion șaptesute șezazecimii Lei. Pentru vinderea celor 3 vagoane remase nu e nici o nădejde până la toamnă. Astfel pierderea gospodarilor noștri numai în sămânță de trifoiu într'un an este de opt milioane șezăsute patruzecimii Lei. Știți fraților ce sumă este aceasta? O sumă cu care s'ar putea cumpăra o moșie cu 432 jugh. arător socotit jugh. cu 20.000 Lei. Și dacă împărțim aceste 8 milioane 640 mii Lei

cu prețul de 700 Lei a unei părechi de boconci s'ar fi putut cumpăra 12 mii 343 părechi boconci. Nu e mirare dară, dacă iarna trebuie să umblăm în opinci de cauciuc în loc de boconci, iar vara desculți? Prețul sămânței de trifoiu a scăzut pentru că:

1. Producția ne-a fost mai slabă și mai puțină ca și în anul 1926.

2. În Cehoslovacia și Franța s'a produs mult și ne-a luat înainte pe piața mondială.

3. Guvernul a rânduit, că nu să poată exporta decât sămânță curată și plombată. Străinătatea nu a așteptat după noi, fără și-a acoperit lipsurile din alte părți.

Să producem oare și pe mai departe trifoiu? Da. Sămânța din Transilvania are o calitate neîntrecută; că suportă înghețul mai bine. Acest articol nu poate să lipsească de pe piața mondială. Aici acasă nu putem trăi fără de el, pentru că vitelor noastre le dă o hrană excelentă, îngrășe pământul și pe coastele dealurilor numai sămânțe de luher face cu puțină producția de grâu. Sămânța rămasă ne îndeamnă la producție nouă, căci nu se poate folosi la altceva decât la sămănat. De pâne nu e bună, prelucra nu se poate.

Sistemul de producție trebuie să-l schimbăm. Dacă guvernul și piața mondială pretinde să producem sămânță fără cuscută, trebuie se facem încercări din toate puterile. Cel dintâie pas este sămânța descuscutată. Nici odată nu a fost așa favorabilă primăvara pentru câștigarea sămânței descuscutată ca și în acest an. Gospodarii sămânța ce le-a rămas nu o vând fără 40 Lei. Față de aceasta situație, sămânța plombată în raport cu prețul din anul trecut (115 Lei) este numai 65 Lei. Să vedem nimereste socoteala gospodarului, dacă cumpără sămânța descuscutată. Sămânța necurățită conține o mulțime de sămânțe străine. Dacă seamăn astfel de sămânță, îmi trebuie de jugh. 14 Kg. ori holda va fi rară.

Prețul alor 14 Kg. cu 40 Lei Kg. face	560 Lei.
Din sămânță curată e de ajuns 10 Kg. à 65 L	
total	650 Lei,

la sămănat așadară am plătit în plus 90 Lei.

Ce ne dă însă sămânța curățită față de pierderea de 90 Lei la jugh.? În anul cel dintâiu la amândouă coșăstinele presupunând un plus câte de o m. m. de furaj (cu toate că cuscuta nu nimicește numai câte o m. m. de furaj, fără cu mult mai mult) am două m. m. de furaj în plus, care socotit-azi cu 200 Lei m. m. face 400 Lei. În anul al 2-a furaj în plus 1 m. m. face 200 Lei. Plus în sămânță în anul prim 10 Kg. à 40 Lei face 400 Lei. Sămânță descuscutată însă și necurățită ajunge mai mult cu 5 Lei Kg.-ul. Dacă socotim 100 Kg. sămânță de jugh. acest diferend de (100 ×) face 500 Lei. Toate aceste adăugându-le, folosul după sămânță descuscutată în 2 ani face 1500 Lei. Subtrăgând 90 Lei a sămânței sămănată în plus face 1410 Lei folos curat.

Iată atâta câștig la fiecare jugh. de luher, dacă nu mi-e jale de bani și cumpăr sămânță descuscutată. La socoteala de mai sus am luat în considerare sămânță cu puțină cuscută, cu toate că foarte multe sunt cazurile, când cumpăr sămânța rea a vecinului sau cumătrului, pe care o samăn și toamna deja o ar.

Trebuie oare să cumpărăm în toate cazurile sămânță bună? Nu. Dacă sămânța noastră e bună, mai bine să-o sămănam aceea, decât cea străină. Dacă e rea, să-o curățim. Pentru curățit sunt mai multe metode. Ciururile de sarmă numai cuscuta măruntă o curățesc deplin. Și aranjamentul Asociației noastre este de acesta. În acest caz cu cuscuta mare de sămânță trebuie să ne luptăm pe ogor. Azi avem ser sigur pentru pustiirea pe ogor a cuscutei. Acest ser este „Kuskutan“-ul care se găsește și la Asociația noastră. Din Kuskutan disolvăm numai 20 Kg. într'o 100 litre apă. Întâiu cosim petecele cu cuscută și ducem cu un cearșaf fucajul de pe ele, pe care mai bine-e dacă-l ardem. Teritoriul cosit apoi îl udăm cu lichidul preparat din Kuskutan. Pentru teritor de 1 m² e de ajuns un litru de astfel de lichid. E bine, dacă udăm și peste marginile acestor petece cam la o distanță de 1 pas. Kuskutanul arde totul. Luherul și luțerna însă răsare din nou pânăcând cuscuta arde cu desăvârșire. Nu este iertat să așteptăm până când petecele aceste cu cuscută se sporesc prea tare, pentru că, atunci stropitul ne costă mai mult, decât cum ni-e folosul din el.

Este și mașină de aceia, care scoate toată cuscuta din sămânță? Nu este, dar este de aceia, care să apropie foarte mult de aceasta mașină. Aceasta mașină se cheamă Bedell. Mașinele Bedell ne arată minunata invențiozitate a omului. Inventatorul este un englez, care a pornit de acolo, că suprafața sămânței de luher și luțernă este aproape lucie ca oglinda, pânăcând a cuscutei este ca și a portocalei. Este plină de brezde. La curățitul cu mașina Bedell mai înainte cernem toate elementele străine; sămânță, hoaspe, praf. Este o mașină în formă de trier, care desface sămânța păstăioasă, scoate sămânța de iarbă. Sămânța curată dar încă cu cuscută apoi o amestecăm cu praf de fier și astfel ajunge în mașina Bedell. De sămânța netedă de luher și luțernă nu să leagă praful de fier, să bagă însă în brazdele sămânței de cuscută. La o maje de sămânță folosim 2¹/₂ Kg. praf de fier. În mașină să varsă sămânța pe o petea lată de cauciuc. Peste aceasta petea se poartă o altă petea mai îngustă cruciș. Peste aceasta sunt două ghemuri magnetice, cari sămânța de cuscută cu praf de fier o lipesc de peteaua de cauciuc. E interesant să privim cât de sprinten sare sămânța de cuscută pe peteaua de cauciuc. Aceasta procedură să mai repețește odată în mașină. Mașina Bedell selecționează sămânța cu așa exactitate, că cel mult în cazuri foarte rare dacă rămâne o sămânță sau două într'un Kg. de trifoiu. Sămânța de trifoiu apoi o mașină cu perii o curăță de praful, care eventual s'ar fi legat de sămânță. Păcat însă, că mașinele Bedell nu sunt de vândut. Englezul le împrumută numai pe un an pentru un sfert de milion Lei. Astfel de mașini împrumutate până acum nu sunt numai în Cluj, Satumare și Sibiu. Cel-ce vrea să curăță cu ele să recurgă la Banca Centrală (Cluj, Str. Regina Maria.) Curățitul unei maje m. de sămânță costă 900 Lei.

Cum vom păzi sămânța de trifoiu până la toamnă, ca să nu rușescă? George Tordai inspector de sămânțe din Cluj pentru aceasta ne dă următoarele sfaturi.

1. Primăvara să le airisim cu îngrijire.

2. Să le ținem în loc airisit, însă nu luminos și mai ales nu în loc cu soare.

3. Dacă e grămadă să o învălim cu pânză și saci.

4. Dacă e în saci să-i schimbăm așa, ca cei din lăuntru și din mijloc să ajungă înafară.

5. Vara să o întorcem mai de multe ori și să-o aerizim.

După Tordai puterea de recoltaj în curs de un an nu scade, fără dinpotrivă crește pe lângă acest procedeu.

*

Am vorbit despre sămânță de trifoiu. După vorbe însă urmeze faptele. Cel-ce va face așa, va avea folos. A. N.

Nu e întrebare cât dai pentru semințe, gunoiu artificial sau seruri de apărare, fără cât și-e folosul în urma acestora. Soarta gospodarului zgârcit este bancrotul.

Congres Agronomic.

Societatea Agronomilor din România în 25, 26 și 27 Martie a. c. va ținea în București în sala Atheneului Congres agronomic. Congresul cu colaborarea celor mai de seamă bărbați de specialitate va desbata modul cum s'ar putea face cultura de animale și vite mai metodică, chestiunea cerealelor, cauza experiențelor agronomice, chestiunea Asociațiilor, Cooperativelor și consumului; precum și aranjarea exportului de cereale. Cei-ce să interesează de acest congres să ceară lămuriri mai amănunțite dela Dl. Eugen P. Podoaba consilier agricol.

Cu bucurie salutăm convocarea congresului, cași pe cel dintâiu semn al trezirei conștiinței agrare a țării. Dorim să-i-se simtă efectul acestui congres și în legislație.

Plantarea oltoilor primăvara.

Cu toate, că specialiștii și cărțile de specialitate accentuează dealungul și latul, că oltoii mai bine-e dacă sunt plantați toamna, totuși în cele mai multe cazuri oltoii se comandă primăvara și atunci se și plantează. Deoarece primăvara nu peste mult după plantare oltoiul începe să lucreze, nu este vreme destulă ca între rădăcini să se așeze pământul și astfel să poată înmagazina pe timp mai lung umezeala de lipsă pentru oltoi — precum aceasta să întâmplă toamna — pentru aceea la plantarea de primăvară trebuie să procedăm cu mai multă grijă. Indată ce primăvara ne sosesc din școală oltoii — în gropile săpate toamna și primăvara de vreme în afunzime de 50 cm. și diametru de 1 m. — pe aceia trebuie să-i pregătim pentru plantație. Zdrobiturile eventuale de pe trunchiu le ungem cu catran sau ceară de oltoi. Crengile din coroană la meri și peri un an întreg le lăsăm neatînse, pînăcând la cele cu simbure osos — ca prunii, cireșii și persecii — le tăiem și anumea creanga principală pe jumătate, cele laterale la $\frac{1}{3}$ parte. Aceasta se face, pentru că oltoii tineri prin replantare trec prin o operație grea, deodată trebuie să arunce și rădăcini și să și înverzească; ceea-ce pentru oltoiul tinăr e o sfortare prea mare. Mai bine ar fi dacă n'ar trebui să le ciuntăm nici pe una, pentru că în acest caz înrădăcinarea ar fi mai sigură și mai cu bază, dar aceasta se

poate face numai la meri și peri, pentru că aceia dacă vor fi rotunziți și numai după mai mulți ani, totuși vor aranca mlădițe, pînăcând aceste cu sămânțe osoase dacă după desvoltare mugurii nu pot să înverzească, peste un an de obicei pier sau să usucă. Pentru aceasta e de lipsă la aceste ca prin tăiere să ținem mugurii în viață și să-i constrângem să înverzească. După aceasta luăm la examen minuțios rădăcinele. Rădăcinele tăiate temporal la școală, sau rădăcinele sfărmate în cursul transportului le renoim și tăiem așa, ca cu tăietura să fie cătră pământ, ca rădăcinele ce cresc din nou să se poată desvolta în dragă voie, toate celelalte rădăcini le lăsăm libere. Tăiatul cu foarfecel nu e corect, pentru că partea netăioasă a foarfecelului nimicește scoarța rădăcinilor subțire. Oltoii astfel rotunziți îi ținem într'o zamă groasă pregătită din pământ și zamă de gunoiu de vite cornute, ca astfel să împedecăm uscarea rădăcinilor și ca rădăcinele subțire să ajute transportarea nutremântului până la plantare. Precum am amintit, oltoiul plantat primăvara în scurtă vreme începe să arunce muguri și astfel, are lipsă de multă umezeală pe care oltoiul la o plantație rea de primăvară — ce se întâmplă adeseori — nu poate să și-o însușească, decât numai atunci, dacă solul este îndeajuns îndesat. Pentru aceasta îndesarea pământului pe lângă rădăcini e de foarte mare importanță, pentru că pământul înghesat sugerează mai bine umezeala, pe aceea o conduce și o ține mai mult. La astupare întâiu tragem bucățile mai dure ale pământului, cari au ieșit din partea deasupra și apoi înghesăm pământul mai mărunț între rădăcini. În cursul plantării oltoiul îl scuturăm în sus și jos, îl lovim cu coada lopeții slab, îl călcăm și mai ales îl udăm abundent. Apa în cantitate mare o turnăm de sus, pământul mărunț îl răpește cu sine și îl așează între rădăcini așa că toate găurile se închid. Nu este iertat să cruțăm apa. Dacă am turnat o cană de apă așteptăm puțin până aceia se sbea, apoi iarăș aruncăm pământ mai mărunț pe rădăcini, și iarăș turnăm apă; repetăm acelaș lucru pînăce rădăcinele nu sunt pe deplin acoperite cu pământ. După udat rădăcinele nu este iertat să le bătucim, pentru că dupăce pământul să uscă să înțepenește așa de tare încât nu va putea pătrunde aer la rădăcina oltoiului. Atât la plantația de toamnă, cât și la cea de primăvară lucrul de căpătenie e, ca oltoiul să fie așezat în pământ mai sus cu 4—5 cm. decât cum a fost în școală, pentru că din așezatul mai afund se derivă pentru oltoi urmări, cari în toată viața lui nu vor putea fi înlăturate. Rădăcinile ajung cu greu la aer, arborele nu să desvoaltă și rămân fără fructe. Oltoiul plantat mai sus, cu așezarea pământului și el scoboară mai în jos, pînăcând va ajunge în starea lui originală. Oltoii mari și mijlocii îi legăm de ruzi ca să se poată împotrivi vânturilor. Parii înainte de plantare îi batem în mijlocul gropii și îi lăsăm așa de lungi ca să ajungă pînă sub coroana oltoiului, pentru că parul ajuns printre crengi le vatămă acele. După plantare oltoiul îl legăm în 2—3 locuri de par cu legătură în forma de ∞ , însă nu prea strâns, ca nu cumva prin cufundarea oltoiului acele să rămână sus, pentru că în caz contrar între rădăcini și pământ se vor face găuri, ceea-ce asemenea e păgubitor. După plantare, ca se ajutam cât mai mult înrădăcinarea, e bine dacă îngrămădim pământul 4—5 săptămâni la înălțime de 30—40 cm., după aceea netezim pământul și prin săpat sistematic promovăm inhalația și menținerea apei în sol. P. N. S.

Adunările Asociației noastre.

Dela cea din urmă apariție a Curierului nostru Asociația a ținut adunări direcționale în 25 Oct. 1927 și 9 Febr. 1928 sub presidenția Cont. Bela Bethlen vicepresident.

În 26 Oct. 1927 Asociația noastră a adresat două memorii către Ministrul de Agricultură. Într'unul a cerut modificarea tarifului vamal în înțelesul, ca gospodarii să-și poată câștiga uneltele economice și articlii de îmbrăcăminte cu preț redus. Cererea noastră la desbatere a articlilor vamali a aflat în mare parte resunet. În memoriul al doilea am cerut înființarea unei școli agronomice în județul nostru. Cererea în lipsă de fonduri ne-a fost respinsă. Tot la aceasta ședință secretarul a făcut expunerea rezultatelor obținute cu mijloacele de apărare a plantelor: Praful **Molex** pentru stârpirea moliei de vie, a fost încercat de Alexandru Moricz din Dej. După a cărui raport a dat rezultate foarte bune. Andreiu Bajnóty pe serul „**Arzola**“ îl află foarte bun pentru stârpirea insectelor de pe tufele de agrieșe. Cu **Thanol** și-a stropit pomii pentru stârpirea păduchilor Ioan Deak mic gospodar din Unguraș. Oltoii abia au putut până acum câte într'o vară crește câțiva cm., în acest an după Thanol au aruncat odrazole câte de 1 m. Folosirea **Kuskutanului** la stârpirea cuscutei numai atunci este cu efect, dacă nu lăsăm să se prea stropească petecele cu cuscută. Toți gospodarii s'au exprimat elogios despre **Porzolul** nimicitor al făciunelui de grâu. Folosirea acestui ser se răspândește tot mai mult în județul nostru. Direcțiunea după ce ia cunoștință despre rapoartele prezentate în legătură cu folosirea acestor seruri, decide a se continua răspândirea acelor.

Cu bucurie a luat notă direcțiunea despre răspândirea superfosfatului și cianamidului de calciu în județ. Decid cea mai întinsă propagandă pentru aceste îngrășăminte.

Exprimă mulțumită direcțiunea proprietarului de potgorie Samuel Schöppner pentru sfaturile bune ce le-a dat proprietarilor de vii, cari au suferit de îngheț pentru manipularea acelor vii. S'a angajat să manipuleze triorul sistem Heid a Camerei de Agricultură.

După ședință Asociație Agricultorilor din Transilvania aranjează o prelegere bine reușită despre albinărit. Eugen Török profesor de liceu cu mult interes și cunoștințe strălucitoare demonstrează, pentru-ce au perit albinele iarna anului 1926—1927. Valentin Török vorbește despre organizarea apicultorilor, Otte Stie despre mutatul albinelor ține o conferință interesantă.

A doua ședință direcțională s'a ținut în 9 Februarie 1928 cu următoarele obiecte:

Secretarul raportează, că și în toamna anului 1927 s'a ocupat cu exportul de semințe de trifoiu și lufernă, însă pentru înprejurările ivite nu iau putut exporta numai 162 m. m. cu toate aceste Asociației ia adus un beneficiu de 19.448 Lei. Direcțiunea raportul îl ia la cunoștință și delegă pentru revizuirea socotelilor pe membrii Ștefan Biró și Adalbert Klein.

Secretarul propune, că ar fi de dorit să se țină prelegeri economice în Dica, Sic, Beclean și Gherla, direcțiunea a decis în sensul propunerii.

Secretarul prezintă lucrările preliminare ale socotelilor de inchiere a anului 1927, și în cursul acestor desbateri s'a

ivit propunerea, că după ce casa Asociației în inventar e luată numai în 24.000 Lei, să se ia pe viitor într-o 100.000 Lei. Asemenea propune secretarul ca preliminarul anului 1928 să se facă cu 200.000 Lei la intrate și 200.000 Lei la eșite. Direcțiunea primind atât propunerea, cât și socotelile le așterne adunării generale și decide!

Membrii în restanță cu taxa de membri pe cinci ani să fie provocați prin avocat și în caz de neplătire să fie înprocesuați.

După ce mai multe cauze mărunte de interes pentru Asociațiune sunt luate la cunoștință prezintă cererea majordomului Ioan Fekete pentru ridicarea salariului. Direcțiunea cu considerare la lipsurile Asociației îi ridică salariul la 1500 Lei lunar.

Direcțiunea cu bucurie ia act despre raportul secretarului despre comanzile de oltoi de vie și fructe și constată că față de comenzile din anii trecuți cele din acest an sunt de 3 ori mai mari.

S'a ivit întrebarea pentru ce nu să prezintă Asoc. prin reprezentantul său la ședințele camerei agricole. Secretarul raportează, că dela camera agricolă în 3 rânduri invitare nu le-a sosit și astfel la ședințe nu a luat parte, că nu a avut cunoștință de ele. Direcțiunea îndrumă secretarul să recerce Prezidiul Camerei Agricole să-i trimită totdeauna invitare.

Oltoitul de vie și rotunzitul ei se poate învăța gratuit de la Schöppner Samuel din comuna Somfalău. Să adune acei oameni bani care voiesc să se ferească și să'i de a spese de drum gospodarului care voieste să învețe și să învețe apoi și ei pe alții.

Prima expoziție de cucuruz și baraboi selecționați soiul ardelenesc în Cluj.

Asociația Agronomică din Transilvania în zilele 4—15 Martie a. c. a aranjat cea dintâi expoziție de cucuruz și baraboi soiul ardelenesc. Au expus 70 înși cucuruz și 26 înși baraboi. Puțini în raport cu numărul mare a celor ce cultivă cucuruz și baraboi la noi. Ne face însă și mai puțină cinste împrejurarea, că între ceice au expus sunt numeroși străini. Nu le-a fost departe să vină din Budapesta firmele: Mauthner, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Magyar Magnemesítő R. T., nici Asociației Agricole Germane din Berlin la aceasta expoziție, le-a fost departe însă la o mulțime mare a gospodarilor din județele Cluj, Someș, Sătmăre și Alba de jos. Nu numai că a lipsit materialul de expus, dar nici nu au venit ca să privească expoziția în număr corespunzător, așa după cum așteptase aranjatorii.

Să vedem expoziția! În localul Asociației Agricole Ardelenesc ne primește o sală aranjată cu gust. Dominează cultivatorii de sămânțe streine. Noi ne luptăm cu sărăcia, cu prețuri ieftine, cu mijloace rele de transport nu avem vreme să învățăm și să progresăm. În fața ușii sunt sămânțele lui Székács și cucuruzul lui Fleischmann. E cu formă de dinți de cai, dar să coace de vreme. Este selecționat după soiul american și cu toate aceste este așa de tare, încât un hektolitru cântărește 76—78 Kg. Cei mai mulți cu 18 șire, dar sunt și cu 22 de șire. Dacă desfăcăm ciucalăul primim dintr'o

maje de ciucalăi 84 Kg. grăunțe și 16 Kg. coceni. Să facem socoteală: La cucuruzul nostru dintr'o m. m. de ciucalăi primim 15—30 Kg. coceni. Aceasta înseamnă, că pe lângă recoaltă egală la ciucalău, am avut mai mare recoaltă în grăunțe la cel nobilitat cu 1 1/2 m. m. Nu este egal prin urmare: cel nobil are cu mult mai multe grăunțe. Din acest soi am văzut încă din Bănat soiul de Bancut, Sampion, Ilinosis etc. În ținuturi muntoase acest soi nu se coace. Acolo este Cs. Lazar Vasile cu soiul Lapusnyak, cu grăunțul lat și cu opt șire. Acesta foarte bine s'a produs și la noi dealungul Someșului și sămânța o vindem și în acest an la Asociația noastră. Soiul Lécsay cu cucuruzul mărunț, așa să vede, că începe să piardă față de concurenți. Ar trebui supus unei selecționări noi și potențată producția. Cucuruzul cu grăunțe tari de Alcsut, Csinkvantino și Pignoletto sau după cum îl numește poporul „muscental cu grăunț roșu“ pentru recoltajul lor slab, au ajuns defapt la locul care li-se cuvine, pe munți. Cucuruzul Săcuiesc n'a fost reprezentat îndeajuns. Nu știm a degenerat, sau numai a lipsit. Din teritorul sămănat a Ardealului și Bănatului 45 % este sămănat cu cucuruz și cu toate acestea nu avem oameni îndeajuns, cari să se ocupe cu selecționarea, nu avem gospodari dornici de învățatură, cari să cerceteze expozițiile.

Din județul nostru au expus: Primul, între cei ce nu sunt asemenea e Mihaiu Várady. Munca de 20 ani, a secerat la dânsul Izbânda. De 20 ani să ocupă cu selecționarea cucuruzului ardelenesc. El este sărbătorit de toată expoziția. Cucuruzul lui este mai greu, decât grâul bun, greutatea unui hektoltru e 80—81 Kg. Cocianul la el dintr'o maje face numai 14 Kg. și 86 Kg. sunt grăunțele. Cucuruzul lui se coace de vreme, ciucalăii sunt deplin acoperiți cu grăunțe și ceea ce a expus a aranjat cu o istețime nizuitoare. În mijloc e cucuruzul lui, iar în jur acelor ce îl urmează în cultură, cam zece. Mihaiu Várady a câștigat medalie de aur, iar cei ce-l urmăresc aproape toți medalii de aur și argint. Sunt între ei din județul Someș, Treiscaune, Odorheiu și Ciuc. Várady este al nostru și putem zice cultivatorul cel mai izbutit din Ardeal. Cucuruzul lui pe întrecute îl cumpărau cu 1200 Lei m. m. Camerele de Agricultură, Academia Agronomică din Cluj și particularii. Generalul Danila Pop comandantul garnizoanei din Cluj, șefinspectorul Flor în chip deosebit l-au felicitat. Dar dacă ar fi știut, că economizează numai pe 19 jugh. Sânguința lui după 20 ani, începe să-și dea fructul. Contele Vasile Bethlen a câștigat medalia de aur cu cucuruzul lui Várady. Ioan Kálmán (Lăpuș) cu cel de „Alcsut“ medalie de argint.

Au câștigat medalie de argint: Alexandru Békési Dej, Cont. Carol Korniss Mânăstirea și D-na Maurițiu Tatrosy Urișor Medalie de bronz: Hermann Goldstein, Ioan Cosma și Gavril Szakács din Uriu, Francisc Gall Reteag și Iuliu László Iclodul-mare.

Comisia a premiat încă cu medalie de aur Ferma model de stat din Sic.

Despre baraboi puțin avem de scris. O singură gospodărie din județul nostru a luat expoziția în serios a Cont. Vasile Bethlen. Și din alte județe puțin expun, cu atât mai mult expun nemții din Berlin. Pentru acești din urmă ne pare mai rău, că au fost așa puțini vizitatori. Schimbarea soiurilor la nimic nu e așa urgent, ca și la baraboi.

Pentru timpul urât de iarnă arătarea mașinelor agricole s'a omis, cu toate că dacă este de ceva lipsă la noi, apoi tocmai mașinele sunt acele. Sperăm, că Asoc. Agric. din Transilvania va face totul pentru înghebară acestei expoziții.

Comunicări scurte.

Rugăm

a se achita taxele

de membrii

Au intrat în sinul membrilor în cursul anului curent

Membrii ordinari:

1. Iuliu Sonea, Cociu.

Membrii supleanți:

1. Petru Vaida, Malin.
2. Alexandru Mathe, Malin.
3. George Orban, Malin.
4. David Gergely, Malin.
5. Ioan Muzsia, Mihaiu, Malin.

După Dumnezeu două forțe ridică pe cei căzuți: știința și solidaritatea.

Expoziție internațională de galițe la Budapesta.

La sfârșitul anului 1926 în Budapesta s-a făcut expoziție internațională de galițe. La expoziție premiul prim la câștigat o găscă în greutate de 24 kg. Dintre găini se cultivă multe soiuri, astfel soiul izlander Rhode, dintre cari exemplarul care a câștigat a oat 286 oană într'un an. Asemenea e foarte favorizat soiul de origine americană Leghorn; din soiul acesta cea premiată în locul înitâiu a onat 320, oană într'un an. E interesant, că Ungaria din an 1920 și-a dublat exportul de galițe și astăzi de pe teritorul ei mic expoartă tot aceiaș cantitate ca înainte de războiu. Aceasta înseamnă vorbind simplu, că pe un gospodar ungar din cultura de galițe cade de 3 ori atâta câștig ca înainte de războiu.

Cele mai bune trei soiuri de cucuruz dela expoziție (Fleischmann, Várady, Lapusnyak) se găsesc de vânzare la asociația noastră.

Societatea de Asigurări „Minerva“ câștigă teren.

Cei mai buni din gospodării județului nostru în număr tot mai mare să alătură la societatea de asigurarea „Minerva“ care dispune de un capital puternic și conducere excelentă. În trecutul apropiat contele Bela Wass prezid. Asociației noastre, contele Bela Bethlen vprezid., dr. Antoniu Gogoman. vâd. Emeric Betegh, Bela Simó sen., Ladislau Simó, Ștefan Móricz, Alexandru Móricz, S. A. Banca de Credit din Dej, și mulți alți gospodari și-au adus asigurările la „Minerva“, deoarece numai acolo î-și vâd asigurate interesele. „Minerva“ a fost singurul institut în anul trecut, care nu după prețul de pe piață, fără după cel asigurat a plătit pagubele. Se ocupă de toate ramurile asigurărilor (foc, ghiață, spargere, viață și accident), pagubele la statorește cinstit, plătește regulat, venitul curat și îl folosește exclusiv spre scopuri bisericești și școlare. Intoarcete cu încredere și Dta la reprezentanța acestui institut în biroul Asociației noastre în Dej, unde vei putea primi lămuriri exactă și amănunțite.

Expoziție de tauri a Camerei de Agricultură. Camera de agricultură expoziția obișnuită de tauri și-a ținut-o în 28 Februarie în Dej, în curtea fabricii de spirt. Vitele aduse a trecut peste 100, dintre cari mai mult de 70 sunt oe soiul ardelenesc. Premiile le-a câștigat următorii cultivători: Grupe cu soiul ardelenesc de 1 an: 1. Pop David Bogata de jos 600, 2. Grigore Cirai Coldău 500, 3. Ștefan Barta Uri 400, 4. Adolf Mora Branitea 300, 5. Ioan András Uri, 6. Pop Vasilică Curtuiuş, 7. Mureșan Vasila Vad, 8. Barta András Uri, 9. Gál Ioan Uri și 10. Câmpian Laurențiu Ciceu-Mihaești câte 200-200 Lei. — Grupe cu soiul de 2 ani ardelenesc: 1. Nechita Ioan Șolomon 1000, 2. Ghenea Izidor Nima 900, 3. Máthé Danil Cireșoia 800, 4. Dolha Ioan Batin 700, 5. Todoran Izidor Bogata de jos 600, 6. Petrean Petre Cernuc 500, 7. Oltean Toma Cernuc 400, 8. Szakács Alexandru Sânmargita 300, 9. Prunean Petre Cireșoia, 10. Tămaș Constantin Curtuiuş, 11. Prodan Vasile Șolomon, 12. Gavriș Ștefan Dobrocina 200-200 Lei. — Grupul cu soiul simenthal de un an: 1. Pinteș Gavriș Nima 400, 2. Iuliu László Iclodul-Mare 300, 3. Székely Alexandru Sânmarghita 200 Lei. — Grupul simenthal de 2 ani: 1. Cont. Carol Korniss Mănăstirea diplomă, 2. Dr. Ioan Moldovan Dej 800, 3. Todoruțiu Andrei Babdiu 700, 4. Dr. Andrei Németh Dej 600, 5. Abrudbányay Ede Teultior 500 și Anton Izsák Dej 400 Lei. În târgul ce a urmat expoziției statul a cumpărat pentru comune 12 bucăți de tauri cu preț de 10-17000 Lei de bucată.

Asociația lucrează pentru îmbogățirea D-Tale. Te rugăm să ne trimiți taxele restanță.

Legea despre clasarea cerealelor. Produsele agricole a României în străinătate tot mai mult au fost preferate față de produsele altor țări. Urmarea a fost căderea prețurilor și regresul producției economice. Cerealele noastre exportate au fost neclasate și gozoase, a streinătății uniforme și curate. Acest neajuns a voit ministrul de agricultură să-l delăture atunci când a supus parlamentului legea asupra standardizării cerealelor. În înțelesul legii de acum înainte grâu, cucuruz, orz și ovăz numai atunci e iertat să se exporteze, când mai înainte o comisie le-a examinat și-a constatat că sunt curate și uniforme. Statul deocamdată asigură 10 milioane credit acelei Societăți cu nume colectiv, care va executa aceasta clasare. Aceasta înseamnă, că grâul ne va fi mai ieftin cu atât, cât va costa aceasta clasare. E mare înțelegere apoi aceia, că oare streinătatea aștepta-va oza până-când aceste organe oficiale greoaie vor examina cerealele. La vânzarea seminței de trifoi din anul aceste a fost acelaș caz. Streinătatea nu a așteptat, sa provăzut de alt undeva, iar sâmânță noastră a rămas nevândută. Dacă tot așa se va întâmpla și cu cerealele, va urma o scădere nouă de prețuri și bancrotul gospodarilor. E nu fenomen dureros, că afară de câțiva deputați minoritar nici un deputat din opoziție nu și-a ridicat glasul împotriva proiectului, care dacă nu va fi folositor, deopotrivă va lovi pe români și minoritari.

Oltoi de pomi și vie de cel mai curat soi și în calitatea cea mai aleasă câștigă pentru gospodari Asociația noastră în Dej.

Comânzile de primăvară la Asociație noastră trec peste numărul 27.000 a oltoului de vie și este un semn — în butul recoaltei slabe din anul trecut — despre progresul gospodarilor noștri. Județul nostru nu are gospodari mai constienți și dornici de a ști, ca și gospodarii de vii. Lucrează foarte corect când la recoaltă slabă răspund cu plantație nouă, căci legea spirtuoaselor va face cu puțință valorizarea mai bună a vinurilor din Transilvania și cel ce va ajunge cu cantitate mai mare și mai iute pe piață, va câștiga mai mult. Dar numărul de mai sus ne mai spune și altceva, cea-ce este avantajios de oparte pentru gospodarii de potgorii, de altă parte pentru Asociație noastră. Dintre 27000 oltoi comandați la noi nici unul nu este de producție directă. Cu acest soiul har Domnului în butul reclamei mari am isprăvit. Plantarea soiului de produs direct în 5 ani s'a terminat în județul nostru, pentrucă tot atât e de lucru cu el, cași cu alt soiul și cu toate aceste e inferior în producție. Asociația noastră comenzile colective le-a început în anul 1921 cu 2—3 mii bucăți. De atunci numărul a crescut de nouă ori. Au văzut gospodarii că la olaltă mai departe merg. Asociația primește oltoi mai buni, cași singuraticii și costă și mai puțin, deoarece speșele de transport la o cantitate mare sunt mai puțin cași la câteva sute de bucăți.

Cucuruzul sâmănat pe șir e recoaltă dublă, lucru de fumătate.

Apărarea împotriva mușgaiului de agireșe mai cu efect să poate face la sfârșitul iernei. Dacă am omis să-o facem toamna, atunci primăvara după-ce înghețurile au încetat, părțile atăcate ale agireșilor le tăiem, frunzele uscate le greblam și le ardem pe loc, apoi săpăm afund binisor rădăcinile agireșilor. După aceasta curățire, dacă temperatura nu e mai scăzută de 3° C. rădăcinile le stropim cu soluția de 2% a „Sulfarol“ ului. Să poate câștiga la Asociația Agricolă, Dej.

P. N. S.

În acest an va fi mai eficientă decât în anul trecut piatra vânăată pentru stropitul viilor, dacă aceia o veși câștiga o prin noi.

Cum se prepară ceara fluidă și rece pentru oltoit. Măsurăm într-o crapiță 750 gr. rășină de brad, 100 gr. ceară curată de albine și o punem să-se încălzească la foc. Când aceste s'au topit bine le luăm de pe foc, și le răcim până-când nu sunt ferbinți, dar încă sunt fluide și atunci amestecăm încă spirt de 96% în cantitate de 150 gr. Ceara preparată în acest fel o punem într'un vas închis și dacă după folosință îndelungată s'ar înțepeni iarăș, o încălzim din nou și iarăș o subțiem cu puțin spirt. În baza legii spirtuoaselor spirt curat nu se găsește numai în farmacie. P. N. S.

Regule pentru obținerea vioarelor multe cu flori pline. Davy este un specialist binecunoscut în cercurile grădinerești franceze despre semințele de vioare. El condiționează obținerea florilor pline a vioarelor de următoarele reguli: 1. La sâmănat să alegem semință garantată de 60—65% pline, de cel puțin 2—3 ani. 2. Să le sâmănam rar, în pământ ușor și spre răsărit. 3. Răsadul să-l plantăm în pământ uscat când acela are 4 frunze. 4. Să nu suferim

odrasle lăturale. 5. Să nu lăsăm mai mulți păsări ca zece pe o creangă, restul să'l depărtăm. 6. Dacă se poate după prima înflorire să-le împedecăm în creștere. (S. e. să-le ținem uscate). 7. După coptul săminței să depărtăm ori-ce plantă cu sămânță, care nu are caracteristica soiului său. Tot asemenea, cari trec peste măsura mijlocie a soiului său în creștere. 8. La coptul săminței numai acelea le smulgem, cari au păsări în formă de potcoavă. După Davy cei-ce vor observa aceste reguli se vor împărtași de bucuria, că vor avea vioare pline mai multe ca de obicei.

Nu va zugruma cuscuta trifoiul și luțerna gospodarului, dacă vor cumpăra prin Asociația noastră sămințe plombate.

Dacă nu este leșie de tutun, este Thanol. Este un ponos vechiu a gospodarilor noștri, că fabricele de tutun au înținat fabricarea leșiei de tutun (Thanaton) și din aceasta pricină nu se pot apăra de păduchi de frunză. Firma Friederich Spodheim din București acum aduce în circulație un ser foarte bun împotriva păduchilor de frunze sub numirea de Thanol. O soluție de 1—2% nimicește toți păduchii de frunze. Se găsește și la Asociația noastră.

Zarzavatul gustos și florile frumoase sunt decorul gospodinei. Toate aceste sămințe se găseesc la Asociație noastră.

Despre Șerul de nutrire Tuppy adus în circulație de S. A. „Agraria“ din Arad, mai nou, cetim publicații în mai multe ziare. E fapt, că elementele constitutive a acestui ser sunt părți esențiale de nutrire pentru animale. Că în praxă cum se va valida acest praf „Tuppy“, și că ce'i drept din greutatea mai mare ce afirmative o câștigă animalele prin acest ser, numai prin experiență să poate controla: De prezent experimentăm cu 8 viței. Cel-ce ar dori să mai facă asemenea experiență, recurgă la Asociația noastră, unde poate primi gratuit serul de nutrire Tuppy.

Stărpirea păduchelui de cal reclamă răbdare multă și numai cu o singură procedură nu obținem rezultat. În lună Iunie în tăblile infectate să îngropăm până la suprafață oale zmeltuite sau de ținut florica noaptea să ca dă în ele păduchii de cal vagabunzi. În Iulie vom putea scoate cuiburite. Scormonitura de pe suprafațe pământului o vom urmări cu degetul până-ce aceea vom vedea că să adâncește, aci este ușa cuibului. Putem să turnăm în cuib apă, și când s-a umplut turnăm de asupra puțin puțin petrol și atunci animalul fuge. Putem să turnăm și 5 gr. de soluție de cărbuni și apoi cu iarbă și pământ astupăm repede găura. Atunci mama cu puii săi petrece în cuib. Dacă cuibul îl ridicăm în întregime cu hârlețul, îl aruncăm în apă și astfel nimicim locuitorii. Toamna să săpăm sanfurilade de 1/2 metru late și afunde pe cari să le umplem cu gunoiu de cal, ca să-se adune aici păduchi de cai iubitori de căldură. Primavare apoi să pot scoate de aici.

Publicația membrilor Asociației.

Repararea căldărilor de aramă și a stropitoarelor o fac punctual și ieftin Frații Fischer, Dej, Str. Augustin Bunea No. 6.

IN DEJ LA BIRO

Se găseesc în cele mai bune condiții mătasuri, stofe și pânze.

**BANCA PENTRU AGRICUL-
TURĂ, INDUSTRIE ȘI
COMERȚ DEJ.**

Se ocupă de toate ramurile afacerilor bancare.
Capit. societ. 10,000.000 Lei. Deviza!
Face transacțiuni pe piața din țară și străinătate.
TELEFON 33 și 83. Telegraf: GIKERT.

UNEALTĂ BUNĂ, LUCRU DE JUMĂTATE!

Singurii vânzătorii ai caselor de renume mondial marcă „Medve“ pentru fiecare bucată garanță desăvârșită. Pluguri speciale sistăm „Sach“ pentru mici gospodari. — Cercetează-ți aranjamentul economic și suplinește de cu bună vreme lipsa, pentru că cele mai bune calități

ȘI MAI IEFTIN CUMPERI LA MAREA FIRMĂ

VÁRADI & SZIGYÁRTÓ

Telefon No. 16. DEJ Telefon No. 16.

Ținem în permanență în magazin fier cu ruda și materiale de construcție: ca fiment, gips de Turda, trestie de tavan, fer pentru cǎdiri, uleu pentru mașini de tot soiul până la calitatea cea mai bună Americană: Unelte pentru agricultură, pescuit vânat și culină. Tot soiul de împletituri de sǎrmă, mașini agricole, vopsele, sămințe, etc. — În permanență ținem părți de automobile Ford și tractoare Fordson. Transportăm direct din fabrică sau dela expozițiile din România motoare cu benzin, uleu, mașini de trierat, de loher, tractoare Fordson și Internațional. Aranjamente pentru mori și fabrici, automobile Fiat și Ford. Reprezentantul din județul Someș a fabricii Hoffher și Schrantz din Vienna, a fabricii de clopote Schieb și Kauntz și a sobelor cu nume mondial „Zephir“.

DEPOZIT DE CURELE DE MAȘINI WOLFNER

Banca de Credit din Dej Societate Anonimă.

Primește depuneri pe lângă condiții favorabile, aranjează cambii și efectuește ori-ce operațiuni de bancă. 0-0-0-0

Debit **Bilanțul averii pe anul 1927.** Credit

Nr. cor.	Nr. pag. Cartea mare	Active	Unitar		Total		Nr. cor.	Nr. pag. Cartea mare	Pasive	Unitar		Total	
			Lei	b.	Lei	b.				Lei	b.	Lei	b.
		Starea casei:					1	9	Taxele de membrii fondatori, plătite — — —			19.050	—
1	88	Numerar — — — —	1.946	57									
2	34	In Banca de Credit Dej —	570	—	2.516	57			Fonduri cu menire:				
3	2	In hârtii de valoare —			12.075	—	2	10	Fondul Baron Bánffy —	1.169	27		
		In imobile:					3	11	„ Fejérváry — —	4.290	40		
4	3	Casa societății — — —			100.000	—	4	12	„ școala de agricult. —	3.935	90		
		Mobile:					5	13	„ disponibil — —	27.916	29	37.311	86
5	4	Mobilier și instalații —	13.538	15					Datorii:				
6	5	Mărfuri — — — —	82.844	05	96.382	20	6	90, 92, 95	Creditori — — — —			166.823	21
		Taxa restante:					7	15	Averea curată a reuniunii la începutul anului —	84.770	33		
7	89	Din anii precedenți — —	24.776	50			8	14	Pierdere în anul 1927 —	22.785	32	61.985	01
8	85	Din anul curent 1927 —	23.060	—	47.836	50							
		Creanță:											
9	36, 38, 84	Dela datorași — — —			26.359	81							
					285.170	08						285.170	08

Debit **Contul cheltueli și profit pe anul 1927.** Credit

Nr. cor.	Nr. pag. Cartea mare	Cheltueli	Unitar		Total		Nr. cor.	Nr. pag. Cartea mare	Profit	Unitar		Total	
			Lei	b.	Lei	b.				Lei	b.	Lei	b.
1	93	Plata și chiria funcționarilor — — — —	55.014	—			1	8	Taxe de membrii — —	32.700	—		
2	16	Chiria biroului și magazinei — — — —	300	—			2	24	Dobânzi — — — —	881	—		
3	86	Incălzit, luminat — —	25.218	50			3	80	Pausal și provizion de asigurare — — —	2.710	18		
4	79	Imprintate și unelte de scris — — — —	9.474	25			4	94	Venitul din chirii — —	55.805	—		
5	18	Porto postal — — —	984	—			5	91	Mijlociri de mărfuri — —	4.741	75		
6	20	Conferințe economice —	2.834	25			6	81	Ciuruitul trifoiului — —	6.278	50		
7	70	Impozitul casei și întreținerea ei — — — —	17.449	50			7	77	Treieratul sămânțelor —	1.771	—	104.887	43
8	57	Buletinul Asociației — —	16.175	75			8	46	Pierdere în anul 1927 —			22.785	32
9	68	Plăți neprevăzute și diverse	222	50	127.672	75							
					127.672	75						127.672	75

Dej, la 31 Dec. 1927.

Dr. Nagy Andrei. m. p.
secretar.Cont. Wass Bela m. p.
președinte.Zeman Eugen m. p.
contabil.

Cenzurat și aflat corect. — Dej, la 25 Februarie 1928.

Cont. Bethlen Bela m. p.
membru în comisia de cens.Dr. Ioan Vaida m. p.
preș. com. de cens.Móricz Alexandru m. p.
membru în comisia de cens.